

LIITE. 3

Vastineet Haapajärven Pysäysperän asemakaavan luonnosvaiheessa saatuun palautteeseen

Asemakaavan luonnos oli julkisesti nähtävillä 10.8. – 24.8.2026 välisen ajan. Suunnitelmasta saatiin 11 kpl lausuntoa ja 2 mielipidettä.

Lausunnot vastineineen:

1.	Lupa ja valvontavirasto 25.8.2026.....	2
2.	Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos 10.8.2026.....	4
3.	Oulun museo- ja tiedekeskus/arkeologia 13.8.2026.....	5
4.	Oulun museo- ja tiedekeskus/rakennettu kulttuuriympäristö 12.8.2026.....	6
5.	Pohjois-Pohjanmaa liitto kulttuuriympäristö 24.8.2026	6
6.	Suomen erillisverkot Oy 14.8.2026	10
7.	Haapaveden kaupunki 18.8.2026	10
8.	Pyhäjärven kaupunki 18.8.2026	10
9.	Haapajärven kaupunki, Ympäristöpalvelut 18.8.2026	11
10.	Eolus Energy oy, 24.8.2026.....	12
11.	Fingrid Oyj, 24.8.2026.....	13

Mielipiteet:

1.	Mielipide 1. 24.8.2026.....	15
2.	Mielipide 2. 23.8.2026.....	16

LAUSUNNOT

1. Lupa ja valvontavirasto 25.8.2026

Johdanto

Haapajärven kaupunki on päättänyt laatia Pysäysperän alueelle asemakaavan. Kaavoituksen tarkoituksena on mahdollistaa energiasuhteellisen teollisuuden toimintojen sijoittuminen suunnittelualueelle. Kaavalla on tarkoitus mahdollistaa alueelle datakeskuksen rakentaminen tai muu teollinen toiminta ja tavoitteena osoittaa kaavassa suunnittelualue pääosin teollisuus- tai varastorakennusten alueeksi. Uusi teollinen toiminta sovitetaan yhteen alueelle sijoittuvien tai suunniteltujen voimajohtoreittien kanssa. Asemakaavoituksessa huomioidaan myös luonto- ja maisema-arvot. Alueella on ollut aiemmin vireillä asemakaavoitusmenettely, joka on kuitenkin keskeytetty päätöksenteon prosessuaalisista syistä. Kaupunki on tehnyt päätöksen alueen uuden asemakaavoituksen käynnistämisestä (TEKLA 1.7.2026 § 60).

Lupa- ja valvontavirasto on lausunut aiemman kaavoitusmenettelyn kaavaluonnoksesta lausunnollaan 30.4.2026. Virasto on tuonut esille näkemyksiään kaavoitukseen liittyen myös käytyjen neuvottelujen yhteydessä. Virasto toteaa, että vaikka nyt käynnistynyt kaavoitus on erillinen aiemmasta ja sittemmin lopetetusta kaavaprosessista, on aiemmin annetut näkemykset kunnan kaavoituksen tiedossa ja huomioitavissa. Virasto ei näe tarkoituksenmukaisena toistaa tässä lausunnossa kaikkea aiemmin lausuttua, vaan lausunto perustuu näkemykseen tämänhetkisestä suunnittelutilanteesta aiemmin lausuttu huomioiden, mikä pyydetään huomioimaan. Nyt käynnistetyn asemakaavoituksen 1. viranomaisneuvottelu on järjestetty 4.8.2026. Virastolla on ollut mahdollisuus lausua tässä yhteydessä myös uudelleen käynnistetystä asemakaavoituksesta.

Suunnittelutilanne

Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaavat ja 18.8.2025 voimaan määrätty energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava. Maakuntakaavan suora ohjausvaikutus ei koske asemakaavoitusta yleiskaavoitetulla alueella. Asemakaavoitettavalla alueella on voimassa vähäiseltä osin Sauvinmäen tuulivoimayleiskaava. Yleiskaavan laatimisen tavoitteet on jo toteutettu tuulivoimaloiden rakennuttua. Pääosa asemakaava-alueesta on kaavoittamatonta, mutta Pysäysperän alueella on samanaikaisesti vireillä yleiskaavoitus, jolla on tarkoitus yleiskaavatasoisesti ohjata Pysäysperän alueen maankäyttöä. Uudelleen käynnistetty yleiskaavoitus etenee samanaikaisesti asemakaavoituksen kanssa. Virasto toteaa, että esitetyllä aikataululla yleiskaava ei todennäköisesti tule voimaan ennen asemakaavan hyväksymistä, joten asemakaavaa laadittaessa on tarpeen huomioida soveltuvin osin asemakaavan sisältövaatimusten lisäksi myös soveltuvin osin yleiskaavan sisältövaatimukset (AKL 54.4 §).

Asemakaavaluonnos ja aineisto

Lupa- ja valvontavirastolle toimitettu aineisto sisältää asemakaavaluonnoksen (11.3.2026), kaavaselostuksen luonnoksen (11.3.2026) ja erillisiä selvityksiä. Selostusluonnoksessa tuodaan esille, että varsinkin luontoselvitysten osalta ainestoa täydennetään maastokaudella tehtävin selvityksin. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että näiltä osin selvitysten riittävyyteen tai kaavan vaikutuksiin ei voida vielä riittävällä varmuudella ottaa kantaa, mikä tulee ottaa huomioon kaavoituksessa. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota asemakaavan laadintaa varten riittävään selvitysten tarkkuustasoon. Tarkemmin selvitystarpeista on jäljempänä luonnonsuojelua

koskevassa lausunto-osassa. Lisäksi lupa- ja valvontavirasto toteaa, että vasta laadittavien selvitysten ja tarkentuneen vaikutusarvioinnin perusteella on mahdollista ottaa kantaa luonnonarvojen riittävään huomiointiin kaavaratkaisussa.

Asemakaavaluonnoksessa suunnittelualueelle on osoitettu kaavamerkinnällä TT teollisuudelle varattavat alueet ja sitä ympäröiviä maa- ja metsätalous-, suojaviher- ja energianhuollon alueita. TT-kaavamerkinnän selitteen mukaan korttelialueelle saa sijoittaa kemikaalilaitoksen tai kemikaalien varastointia sisältävää teollisuustoimintaa (esimerkiksi datakeskus). Kaavassa ei tavoitella suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten sijoittamista kaava-alueelle. Kaavoituksessa on havaittujen luontoarvojen perusteella osoitettu Hemmunkalliontien ja korttelin 590 (TT-korttelialue) väliin suojaviheralue, jolla ympäristö säilytetään (merkintä VR/s). Alueella on tunnistettu luonnonsuojelullisia arvoja.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että alueen luonnonympäristön asemakaavatasoiset tarkastelut ovat osittain vielä kesken tai raportoimatta, joten luonnonympäristön osalta kaavaluonnoksessa esitettyyn ratkaisuun ei tässä vaiheessa vielä voida muodostaa lopullista kantaa, vaan tämän arvioiminen jää jatkosuunnitteluun selvitysten valmistuttua ja viraston muodostettua näkemyksensä niihin riittävään aineistoon perustuen.

Kaavan vaikutuksia alue- ja yhdyskuntarakenteeseen on arvioitu aineistossa. Kaavan myötä yhdyskuntarakenteen todetaan laajenevan Haapajärven ja Oksavan kylän taajamien välillä ja vaikka kaavoitettava alue sijoittuu taajamien läheisyyteen voidaan yhdyskuntarakenteen katsoa hajautuvan. Lupa- ja valvontavirasto toteaa arvion yhdyskuntarakenteen hajaantumisen sinänsä oikeaksi ja toteaa perustelut uuden yhdyskuntarakenteen muodostamiseksi suunniteltuun sijaintiin kaavan tarkoitukseen nähden oikeansuuntaisiksi. Energiaintensiivisen toiminnan sijoittamista ei viraston näkökulman mukaan arvioida vain perinteisen yhdyskuntarakenteen näkökulmasta, vaan sijoittumisen arvioinnissa on huomioitavissa myös toiminnan laatuun liittyvät erityiset perusteet.

Maisema ja kulttuuriympäristöt

Asemakaava-alueen lounaisosat sisältyvät valtakunnallisesti arvokkaaseen Kalajoen viljelysmaisemat maisema-alueeseen (VAMA-inventointi 2021). Kaavaluonnoskartalla valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen raja on osoitettu (vama-alueenrajaus). Merkinnän selitteeseen ei sisälly tarkempaa määräystä, joten se on luonteeltaan vain informatiivinen. Laadittavan asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu maisemavaikutuksia, mikä on todettu vaikutusarvioinnissa. Asemakaavalla mahdollistettava rakentaminen on mittakaavaltaan suurta, ja se tulee näkymään myös valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että laadittu maisemavaikutusten arviointi ja siihen liittyvä näkymäanalyysi antavat kohtuullisen luotettavan kuvan siitä, miten maisemaa muuttavan rakentamisen vaikutukset kohdentuvat ja ulottuvat.

Kalajokilaakson valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on laaja Ylivieskasta Haapajärvelle ulottuva maisemakokonaisuus. Esitetyn rakentamisen suurimmat vaikutukset kohdentuvan arvokkaan alueen koillisosan peltomaisemaan. Aineistossa on tuotu esille, että jääväksi esitetty puusto pienentää rakentamisen vaikutuksia, joskin todetaan puuston säilymiseen liittyvän epävarmuutta.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa vaikutusarvioinnin oikeansuuntaiseksi. Sijoittuminen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen läheisyyteen voi tarkoittaa muutosta viljelysmaisemaan, mutta muutosta ei ole pelkän näkymisen perusteella pidettävä liiallisena. Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvot on huomioitu ja yhteensovitettu riittävällä tarkkuustasolla asemakaavoituksessa. TT-korttelialueen rakentamisen ulkoasu on ohjattu kaavamääräyksissä.

Arkeologisten arvojen osalta asiantuntijaviranomaisena toimii alueellinen museoviranomainen, joka on Oulun museo- ja tiedekeskus.

Melu ja ympäristöhäiriöt, sosiaaliset vaikutukset

Suunnittelualue on rakentamatonta. Lähialueen rakennukset on kuvattu valmisteluaineistossa. Lähiympäristö on pääosin asumatonta, muutamaa asuin- tai lomarakennukseksi merkittyä rakennusta lukuun ottamatta. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että lähimmät luvitetut asuin- ja lomarakennukset sijoittuvat suhteellisen lähelle asemakaavassa suunniteltuja aluevarauksia. Virasto on lausunnossaan aiempaan suunnitteluun tuonut esille teollisuusmelun huomioimiseen liittyviä näkemyksiä ja tältä osin virasto viittaa aiemmin toteamaansa.

Luonnonsuojelu

Lausuntomateriaalissa ei sisältynyt asemakaavatasoista luontoselvitystä. Sen sijaan asemakaavan selostuksen liitteenä 1 oli osayleiskaavalle laadittu yleiskaavatasoinen luontoselvitys (2025) sekä tarkennettu luontoselvitys (pvm 14.6.2026). Kaavaselostuksessa tuodaan esille, että joiltain osin selvitykset ja jatkotoimenpiteiden suositusten osalta selvityksiä on tarkoitus tarkentaa vasta kaavan ehdotusaineistossa. Lupa- ja valvontavirasto kiinnittää huomiota siihen, ettei se voi näiltä osin ottaa kantaa kaavaratkaisuun tai sen vaikutusten arviointiin, vaan johtopäätös on muodostettavissa vasta kun selvityksineisto on toimitettu kokonaisuutena virastoon ja niihin on voitu muodostaa perusteltu näkemys kokonaisuutena mm. linnuston osalta.

Kasvillisuusselvitysten osalta virasto viittaa aiemmin annettuun lausuntoon.

Vastine: Asemakaavaselostusta täydennetään kaavaehdotusvaiheessa yleiskaavallisella tarkastelulla.

2. Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos 10.8.2026

Tekninen lautakunta on tehnyt uudelleenkäynnistämispäätöksen Pysäysperän alueen asemakaavan laatimisesta (TEKLA 1.7.2026 § 60). Kaavanlaatimisen lähtökohtana on mahdollistaa energiantensiivisen teollisuuden toimintojen sijoittuminen alueelle huomioiden mm. alueen maankäyttö, luonto- ja maisema-arvot sekä alueen kautta kulkevat sähkönsiirtolinjat.

Pelastusviranomainen on tutustunut asiakirjoihin.

Pysäysperän asemakaava selvityksessä on otettu kantaa pelastustoiminnan kannalta tärkeimpiin asioihin, kuten saavutettavuuteen, pelastusteihin, sammutusvedenottoon ja sammutusjätevesien hallintaan.

Pelastusviranomaisella ei muuta lisättävää.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

3. Oulun museo- ja tiedekeskus/arkeologia 13.8.2026

Haapajärven kaupunki on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona toimivalta Oulun museo- ja tiedekeskuksesta lausuntoa koskien Pysäysperän asemakaavan luonnosta. Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Haapajärven tekninen lautakunta on tehnyt uudelleenkäynnistämispäätöksen

Pysäysperän alueen asemakaavan laatimisesta. Kaavanlaatimisen lähtökohtana on mahdollistaa energiain-
tensiivisen teollisuuden toimintojen sijoittuminen alueelle huomioiden mm. alueen maankäyttö, luonto- ja
maisema-arvot sekä alueen kautta kulkevat sähkönsiirtolinjat. Lisäksi alueelle on kaavailtu liittymäpistettä
Nihakin suunnittelemaasta alueellisesta kaasuverkostosta. Asemakaavoitettavan alueen pinta-ala on 228 ha.
Suunnittelualaue sijaitsee noin 5 kilometriä Haapajärven taajamasta pohjoiseen Fingridin kantaverkon Py-
säysperän sähköaseman vieressä. Asemakaava laaditaan oikeusvaikutteisena.

Suunnittelualaueella toteutettiin arkeologinen inventointi 2025 (Haapajärvi Pysäysperän osayleiskaava-alu-
een arkeologinen inventointi, Ohenoja, Laura). Aluetta on inventoitu myös vuosina 2022 ja 2023 (PYHÄ-
JÄRVI, Murtomäki 2, tuulivoimapuiston voimajohdon arkeologinen inventointi 2022, Hiltunen, Jussi-Pekka;
PYHÄJÄRVI, HAAPAJÄRVI Murtomäki 2 tuulivoimapuiston ja voimajohdon arkeologinen täydennysinven-
tointi 2023, Hiltunen Jussi-Pekka). Inventoinnin jälkeen suunnittelualaueelta tunnetaan kaksi muinaismuisto-
lain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä.

Kiinteät muinaisjäännökset ja niiden muinaisjäännöstunnukset:

1. Hutuli 1, kaksi tervahautaa (1000047831)
2. Hutuli 2, tervahauta (1000047828)

Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty kaavaluonnokseen sm-osa-aluemerkinnällä pistekatkoviivalla sekä
indeksinumerolla. Kaavamääräys on asianmukainen työneuvottelussa Museoviraston kanssa 13.5.2026 so-
vitun mukaisesti.

Kaavaselostuksen luvuissa 3.5 Arkeologinen kulttuuriperintö käsitellään riittävällä tavalla arkeologisen kult-
tuuriperintöä. Kuvassa 37. ja tekstissä esitetyistä kohteista asemakaava-alueella sijaitseva eteläisin kohde
Pysäysperä (1000044773), on muu kohde, ei muu kulttuuriperintökohde. Tämä ja kohteen oikea muinais-
jäännöstunnus (edellä) tulee korjata.

Luvussa 7.8. käsitellään vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön. Kaavamääräys on asianmukainen työ-
neuvottelussa 13.5.2026 sovitun mukaisesti.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa Pysäysperän asemakaavaluonnoksesta arkeologisen kulttuuriperin-
tön osalta.

Vastine: Kaavaselostusta korjataan lausunnossa esitetyllä tavalla.

4. Oulun museo- ja tiedekeskus/rakennettu kulttuuriympäristö 12.8.2026

Oulun museo- ja tiedekeskuksella ei ole lausuttavaa Pysäysperän asemakaavan kaavaluonnoksesta rakennetun kulttuuriympäristön osalta

Vastine: Merkitään tiedoksi.

5. Pohjois-Pohjanmaa liitto kulttuuriympäristö 24.8.2026

Taustaa

Tekninen lautakunta on tehnyt uudelleenkäynnistämispäätöksen Pysäysperän alueen osayleiskaavan laatimisesta

(TEKLA 1.7.2026 § 59). Suunnittelualue on asetettu rakennuskieltoon kaavaprosessin ensimmäisen kaavoituspäätöksen yhteydessä 20.2.2025 alueidenkäyttölain 38 §:n nojalla. Alueidenkäyttölain 63 §:n ja asetuksen (MRA) 30 §:n mukaisen valmisteluvaiheen kuulemiseksi ilmoitetaan: Kaavanlaatimisen lähtökohtana on ohjata alueen maankäyttöä, sekä mahdollistaa energiantensiivisten toimintojen sijoittuminen alueelle. Teknisen lautakunnan päätöksen 6.8.2026 § 65 mukaisesti Pysäysperän osayleiskaavan valmisteluaineisto asetetaan julkisesti nähtäville mielipiteen ilmaisua varten ajalle 10.8.2026 - 24.8.2026 osoitteessa Haapajärven kaupungin tekniset palvelut, Kirkkokatu 2 ja kaupungin kirjastoon, Kauppakatu 19 sekä sähköisesti kaupungin Internetsivuilla seuraavassa osoitteessa: <https://www.haapajarvi.fi/vireilla-olevatkaavoitushankkeet>. Lausunnot pyydetään toimittamaan 24.8.2026 klo 15.00 mennessä sähköpostitse osoitteeseen haapajarvi@haapajarvi.fi tai postitse os. Haapajärven kaupunki, Tekninen lautakunta, Kirkkokatu 2, 85800 Haapajärvi.

Alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen yleiskaava. Kaavan tavoitteena on Pysäysperän sähköaseman ja sitä ympäröivän alueen tulevan maankäytön selkeyttäminen ja ohjaaminen. Tavoitteena on huomioida tulevat kehitystarpeet sekä turvata maanomistajien etu eri hankkeiden vaikutuksissa. Pysäysperälle osayleiskavalla suunniteltavia ja yhteensovitettavia toimintoja ovat muun muassa nykyinen sähköasema ja voimajohdot, vetyputki sekä sähköaseman läheisyyteen suunnitellut teollisuustoiminnot ja sähkövarastot. Fingridin Pysäysperän sähköasema toimii useille Haapajärven ja ympäryskuntien tuulivoima- ja aurinkoenergiahankkeille sähkönsiirron liityntäpisteenä. Alueelle ja lähistölle on myös tullut lyhyessä ajassa eri toimijoiden suunnalta hankevarauksia akkuvarastohankkeista, joiden koot vaihtelevat 100 MW:sta ylöspäin. Kalajoki-laakson alueelle suunnitellaan FCG-konsulttiyhtiön ja Nihakin johdolla vetyverkostoa, joka tulee kulkemaan Pysäysperän sähköaseman läheisyydestä. Alueelle suunnitellulla teollisuudella on mahdollisuus liittyä vetyverkkoon.

Suunnittelemattomasti toteutuessaan eri hankkeiden yhteisvaikutukset voivat heikentää alueen maankäytön tehokkuutta, elinkeinoedellytyksiä sekä alueen maisemallisia, ekologisia sekä virkistyskäytön arvoja. Lisäksi on tarpeen koordinoita alueen infrastruktuuria, jotta kaupungin kehitys ja maanomistajien edut voidaan huomioida.

Alueen maankäytöstä on keskusteltu Haapajärven kaupungin maanhankinnan ja kaavoituksen ohjausryhmässä, jossa nähtiin kaupungin tarve aloittaa maankäytön koordinointi alueella. Kaavoituksessa arvioidaan

eri hankkeiden yhteisvaikutukset maankäyttöön, elinkeinoihin, virkistys- ja luontoarvoihin sekä maisemallisiin arvoihin ja ihmisten elinympäristöön. Suunniteltujen toimintojen integraatioon sisältyvät sähköasema, voimajohdot, vetyputki, alueelle tulevat teollisuustoiminnot sekä sähkövarastot. Suunnittelussa huomioidaan alueen ominaispiirteet. Yleiskaavan laadinta toteuttaa Haapajärven kaupungin strategisia tavoitteita.

Kaavoituksessa otetaan huomioon myös valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet. Yleiskaava laaditaan tiiviissä vuorovaikutuksessa osallisten ja eri viranomaisten kanssa.

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistui lakkautetun kaavaprosessin viranomaisneuvotteluun 17.10.2025 ja antoi lausunnon osayleiskaavaluonnoksesta 30.1.2026. Uudelleen käynnistetystä kaavaprosessista on pidetty ensimmäinen viranomaisneuvottelu 4.8.2026, johon Pohjois-Pohjanmaan liitto osallistui.

Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaiset maakuntakaavat ja voimaan määrätty energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.-3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Maakunnan viimeisin maakuntakaava, Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava, hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 27.5.2025 (§ 5) ja on määrätty alueidenkäyttölain 201 §:n nojalla voimaan ilman lainvoimaa maakuntahallituksen kokouksessa 18.8.2025 (§ 92), voimaantulokuulutus julkaistiin liiton julkisilla verkkosivuilla ja sanomalehdissä 22.8.2026. Hyväksymispäätöksestä toimitettiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 15 valitusta, joihin annettu lausunto hyväksyttiin maakuntahallituksessa 17.11.2025 (§ 152), ja toimitettiin pyydettyine liitteineen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen 21.11.2025.

Hallinto-oikeus on toimittanut valittajien vastaselitykset liiton kirjaamoon huhtikuun lopulla 2026. Asian käsittelyn tässä vaiheessa hallinto-oikeus ei ole katsonut aiheelliseksi kieltää täytäntöönpanoa tai antaa erillistä täytäntöönpanoa koskevaa välipäätöstä. Täten myös energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava sekä sen merkinnät ja määräykset, jotka osittain uusivat lainvoimaisten vaihekaavojen sisältöä, ohjeistavat kuntakaavoitusta.

Merkittävinä teemoina Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa on tarkasteltu maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusien tuulivoima-alueiden osoittamista, luonnon monimuotoisuutta ja sähkönsiirron kehittämistarpeita. Lisäksi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitetaan valtioneuvoston 18.11.2021 päätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021), uuden luokittelun mukaiset pohjavesialueet (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus), vuosina 2019-2023 kartoitetut ja päivitetty perinnebiotoopit (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus), pitkän aikavälin kehittämisperiaatemerkintänä kaasuputken yhteystarve sekä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK 2024, VN 7.11.2024).

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa (<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/ilmastomaakuntakaava/>) tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla, <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/omat-hankkeet/tuuli-hanke/>), jota toteutettiin 1.6.2020-30.4.2023 välisenä aikana. TUULI-hankkeessa laadittiin useita kattavia selvityksiä (mm. viherrakenne- ja ekosysteempipalveluista, linnuston päämuuttoreiteista, susireviireistä, maakotkista, maisemasta ja sähkö-

siirrosta) kaavaratkaisun vaikutusten arviointiin. Toinen merkittävä taustaselvitys on EMMI-hanke (Energia-
murros ja maankäytön ilmastovaikutusten arviointi Pohjois-Pohjanmaalla, <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/omat-hankkeet/emmi/>, 1.3.2022-29.2.2024).

Energia- ja ilmastovaihekaavassa uudistettiin tuulivoimarakentamisen yleisiä suunnittelumääräyksiä, ja ne tulivat voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 18.8.2025 (§ 92). Samalla 1. ja 3. vaihekaavassa osoitetut tuulivoimarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset kumoutuivat. Energiantuotantoa koskien vaihekaavaan lisättiin myös aurinkovoimaloiden rakentamista koskeva yleinen suunnittelumääräys, jonka mukaan teollisen mittaluokan aurinkoenergian tuotantoalueen sijoittamista suositellaan ensisijaisesti ihmisen muokkaamille alueille. Osa 1., 2. ja 3. vaihekaavan merkintöjen selityksistä kumoutui, ja ne korvattiin uusilla (muun muassa voimajohtoja ja energiahuollon aluetta koskevrat merkinnät, pohjavesialue, valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, paikallisesti arvokas maisema-alue, jota on ehdotettu valtakunnallisesti arvokkaaksi, meritulivoimaloiden alue, perinnebiotooppi, valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen alue). Lisäksi vaihekaavaan osoitettiin uusia merkintöjä (teollisuus- ja varastoalue t-2, kaasuputken yhteystarve). Voimaan määrätyt merkinnät ja määräykset löytyvät liiton julkisilta verkkosivuilta https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2026/08/MM_P-P-energia-Ilmasto-vmkk-MKV-27.5.2025-%C2%A7-5-MAMA-korjattu.pdf.

Haapajärven Pysäysperän osayleiskaavan suhde maakuntakaavoihin

Suunnittelualueella ei suurimmilta osin ole voimassa olevaa yleiskaavaa, joten Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavat ohjaavat suunnittelua. Alue rajautuu lounaisosastaan Haapajärven keskustan osayleiskaavaan 2035 (hyväksytty 28.4.2014) ja itäosastaan Sauviinmäen tuulipuiston osayleiskaavaan (hyväksytty 27.4.2015).

Pieni osa yleiskaavan suunnittelualueesta sijoittuu tuulivoimapuiston yleiskaavan alueelle. Sauviinmäen tuulivoimapuisto on rakentunut ja tuotannossa. Siihen kuuluu yhteensä 9 voimalaa. Haapajärven keskustan osayleiskaavassa lähimmät alueet Ouluntien varressa on osoitettu teollisuusalueeksi (T) ja Nivalantien puolella maa- ja metsätalousalueiksi (M).

Haapajärven Pysäysperän osayleiskaavan laadinta on myönteistä ja tärkeää, sillä kaavan keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa alueen kehittäminen ja yhteensovittaa alueelle sijoittuvat ja suunnitellut toiminnot alueen ominaispiirteet ja arvot huomioiden. Fingridin Pysäysperän sähköasema on sähköjärjestelmän kannalta tärkeä solmukohta ja asema on tunnistettu usean lähialueella sijaitsevan energiahankkeen liityntäpisteeksi.

Haapajärveltä Pysäysperän kautta Ylivieskaan suunnitellaan myös alueellista vedynsiirtoputkea, ja Pysäysperän alueelle on tullut hankevarauksia akkuvarastohankkeista. Kaavatyössä on tunnistettu alueen keskeiset ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhteisvaikutukset lähialueen energiahankkeiden kanssa, ja korostettu luonto-, maisema- ja ympäristöarvojen turvaamisen merkitystä. Tämä tukee kestävästä kehityksen periaatteiden mukaista alueidenkäyttöä ja lisää kaavan toteuttamiskelpoisuutta pitkällä aikavälillä.

Liitto pitää erityisen tärkeänä, että kaavaratkaisuissa on huomioitu omilla merkinnöillään energiahuollon alueet sähköasemalle, nykyisille ja uusille voimajohdoille, teollisten investointien alueille ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeille alueille. Kaavassa esitetty kokonaisuus luo edellytyksiä pitkäjänteiselle teolliselle kehitykselle ja sähkönsiirron rakenteiden keskittämiselle. Sähkönsiirto on merkittävä kokonaisuus, joka tuottaa haitallisia vaikutuksia energiantuotantoalueiden ulkopuolelle ja kantaverkon liittymispisteiden

ympäristöön. Kaavatyö tukee myös Pohjois-Pohjanmaan maakunnallisia ja valtakunnallisia ilmasto-, energia- ja elinkeinopoliittisia tavoitteita sekä edistää alueen roolia uusiin, vähäpäästöisiin tuotantomuotoihin ja energiateollisuuden perustuvan teollisuuden sijoittumisalueena.

Pysäysperän osayleiskaavassa on tarkasteltu suunnittelualueen suhdetta ekologiseen verkostoon, mikä on tärkeää, jotta verkosto säilyy elinvoimaisena. Huomiona todettakoon, että Pysäysperän osayleiskaavan selvitys pohjautuu Pohjois-Pohjanmaan liiton TUULI-hankkeessa vuonna 2021 laadittuun viherrakenneselvitykseen. Tätä selvitystä on täydennetty vuonna 2024 laaditun Natura-alueita ja ekologista verkostoa koskevan selvityksen tiedoilla. Pohjois-Pohjanmaan liitto tuo esille, että vuonna 2024 valmistunut selvitys on tarkentanut TUULI-hankkeen (1.6.2020-30.4.2023) viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvityksessä määritellyjä ekologisia yhteyksiä, ja korvannut ne.

Tarkennuksena Pysäysperän kaavaluonnoksen asiakirjoihin ja huomioitavaksi kaavaehdotusvaiheeseen liitto nostaa esille, että Pysäysperän suunnittelualue rajautuu pohjoisosastaan maakunnalliseen ekologiseen verkostoon, joka yhdistää ekologisen verkoston ydinalueita 2, 3 ja 4. Natura-riskiselvitys paikkatietoaineistoihin ja ekologista verkostoa koskeva selvitys liitteineen ja ekologisen verkoston paikkatietoaineisto löytyvät maakuntakaavoituksen julkisilta verkkosivuilta <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/#natariskit>.

Suunnittelualueen eteläosassa sijaitsee maakuntakaavassa osoitetut Sauvinmäen Natura-alue (SAC) ja lehtojensuojelualue ja molemmat on osoitettu myös Pysäysperän kaavaluonnoksessa omilla kaavamerkinnoilään. Etäisyys Natura-alueelta lähimpään teollisuuden aluevaraukseen on noin 550 metriä ja teollisuuden reservialueeseen noin 300 metriä. Lähimmäksi Natura-aluetta sijoittuu tuulivoimahankkeiden voimajoille varattava energiahuollon alue EN, noin 100 metrin päähän. Pysäysperän kaavan jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä suurta huolellisuutta ekologisten yhteyksien säilymiseen ja ekologisen verkoston toimivuuteen.

Maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaisesti kaavoituksessa on varmistuttava vaikutusarvioinnin ja mahdollisten lieventämistoimenpiteiden avulla Natura 2000-verkoston ja ekologisten yhteyksien säilyminen. Suunnittelualueen sijoittuminen valtakunnallisesti arvokkaalle Kalajokilaakson viljelysmaisemat -alueelle ja maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen Kaakilanpuhto, Vehkapuhto sekä Siiponkoski ja Isosaaren lähialueelle tulee kaavatyössä arvioida huolellisesti maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaisesti.

Pohjois-Pohjanmaan liitto kiittää laadukkaasta selvitys- ja suunnittelutyöstä, ja pyytää täydentämään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä kaavaselostusta lausunnossa esille nostetuilla maakuntakaavaa koskevilla huomioilla.

Vastine: Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä asemakaavaselostusta täydennetään maakuntakaavan osalta lausunnossa esitetyn mukaisesti.

6. Suomen erillisverkot Oy 14.8.2026

Viitaten lausuntopyyntöönne 7.8.2026 koskien Pysäysperän asemakaavaa. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

7. Haapaveden kaupunki 18.8.2026

Kaupunginhallitus § 162 18.08.2026

- Pysäysperän asemakaavan valmisteluaineisto: Haapaveden kaupungilla ei ole huomautettavaa asemakaavan valmisteluaineistosta. Asemakaava tukee osaltaan seudullisen elinvoiman ja energiantensiivisen teollisuuden sijoittumisedellytyksiä.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

8. Pyhäjärven kaupunki 18.8.2026

Pyhäjärven kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että Pysäysperän asemakaavassa turvataan myös Pyhäjärven alueelta Pysäysperän sähköasemalle suunniteltujen, ja pääosin luvitettujen, sähkönsiirtoyhteyksien toteuttamisedellytykset. Tämä koskee erityisesti Neoen Renewables Finland Oy:n Itämäen tuulivoimahankkeen ja Eolus Finland Oy:n Murtomäki 2 -tuulivoimahankkeen siirtojohtoja, mutta kaupunginhallitus pitää tärkeänä myös, että Nurmesnevan, Kokkopetäikön, Uposen ja Hallakallion tuulivoimahankkeiden suunnitellut sähkönsiirtoyhteydet otetaan huomioon kaavan jatkovalmistelussa. Mainittujen hankkeiden sähkönsiirtovaihtoehtojen esittäminen ainoastaan kaavaselostuksen taustakartalla ei riitä turvaamaan niiden toteuttamisedellytyksiä, vaan toteuttamiskelpoisille Pysäysperän sähköasemalle johtaville yhteyksille tulee osoittaa kaavaratkaisuissa selkeä ja riittävästi mitoitettu johtolinja tai johtokäytävä.

Kaavaratkaisuissa on samalla varmistettava eri hankkeiden sähkönsiirtoyhteyksien yhteensovittaminen siten, ettei alueen muu maankäyttö estä tai olennaisesti vaikeuta johtojen myöhempää toteuttamista.

Asemakaavaselostuksen mukaan teollisuusalueen lounaispuolelle osoitetulle energiahuollon alueelle (EN) sijoittuu Pysäysperän sähköasemalle kulkevia suurjännitelinjoja. Selostuksessa todetaan lisäksi, että voimansiirtolinjojen sijoittuminen alueelle perustuu Itämäen ja Murtomäki 2 -tuulivoimahankkeiden toteutettuihin ympäristövaikutusten arviointimenettelyihin. Kaavaluonnoksessa on siten lähtökohtaisesti varauduttu näiden hankkeiden sähkönsiirtoyhteyksiin.

Kaava-aineistosta ei kuitenkaan käy täysin yksiselitteisesti ilmi, että EN-alueen rajaus, leveys ja liittyminen Pysäysperän sähköasemaan vastaavat molempien hankkeiden ajantasaisia toteutussuunnitelmia ja mahdollistavat siirtojohtojen rakentamisen, käytön ja kunnossapidon. Huomionarvoista on se, että hankkeilla voi olla erilaisia liittymistarpeita joko 400 kV tai 110 kV liittynälle, joka käytännössä tarkoittaa maankäytöllisiä muutoksia lähellä Pysäysperän asemaa. Hankkeille tulee turvata nämä molemmat vaihtoehdot kaavaratkaisussa.

Kaavaehdotuksia laadittaessa Haapajärven kaupungin tulee varmistaa Neoenilta, Eolukselta ja Fingridiltä, että aluevaraus turvaa kummankin hankkeen tarvitsemat johtokäytävät katkeamattomina sähköasemalle saakka, tarvittaessa niin 400 kV tai 110 kV liitosjohdoille. Varauksissa on huomioitava johtojen lopullinen toteutustapa, tarvittavat johtoalueet ja reunavyöhykkeet, pylväiden sijoittaminen, katujen ja muiden rakenteiden risteämiset sekä sähköasemalle liittymisen edellyttämät tilavaraukset. Lisäksi mainittujen Kokkopeitäikön, Nurmesnevan ja Uposen ja Hallakallion hankkeiden yhteydet merkitään karttaan riittävällä tarkkuudella.

Kaavaselostuksiin ja kaavaehdotuksien valmisteluaineistoon tulee lisätä riittävän yksityiskohtainen kartta, josta erityisesti Itämaen ja Murtojärvi 2 -hankkeiden ajantasaiset sähkönsiirtoreitit ja niiden suhde asemakaavan EN-alueeseen voidaan yksiselitteisesti todeta. Teollisuusalueen rakentaminen tai muu asemakaavan toteuttaminen ei saa kaventaa johtokäytäviä eikä muulla tavoin vaikeuttaa näiden merkittävien energiainvestointien toteuttamista.

Muilta osin Pyhäjärven kaupunginhallituksella ei ole huomautettavaa osayleiskaavaluonnoksesta tai asemakaavaluonnoksesta.

Vastine: Voimalinjojen siirtolinjoista on neuvoteltu Neoenin, Eoluksen ja Fingridin kanssa kaavaehdotusta laadittaessa 11.8.2026 ja kaavaehdotusta on tarkennettu johtolinjojen osalta kokouksessa esitetyn mukaisesti.

9. Haapajärven kaupunki, Ympäristöpalvelut 18.8.2026

Asemakaavamääräysten mukaan TT-alueelle voidaan sijoittaa myös kemikaaleja käsittelevää tai varastoivaa teollista toimintaa, kuten datakeskustoimintaa. Kaavan jatkovalmistelussa tulee huolehtia siitä, että alueelle mahdollisesti sijoittuvien hankkeiden ympäristövaikutusten arviointiin ja lupatarpeiden selvittämiseen on riittävät edellytykset myös asemakaavan toteuttamis- ja hankesuunnitteluvaiheessa.

Mikäli alueelle sijoittuva toiminta on ympäristönsuojelulain perusteella ympäristöluvanvaraista, tulee luvan tarve tunnistaa ja ottaa huomioon jo hankkeen suunnitteluvaiheessa. Lisäksi tulee selvittää, edellyttävätkö hankkeen ominaisuudet, laajuus tai siitä aiheutuvat ympäristövaikutukset ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) soveltamista. YVA-menettelyn mahdollinen tarve on perusteltua arvioida riittävän varhaisessa vaiheessa ennen hankkeen toteuttamista, jotta arviointimenettelyn vaikutukset hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon.

Vastine: Asemakaavan toteutusta ohjaa alueesta laadittu kaavakartta ja siihen liittyvät asemakaavamääräykset. Pysäysperän asemakaava on laadittu erilaista teollista toimintaa mahdollistavana maankäyttösuunnitelmana. Kaavassa mahdollistetaan myös kemikaaleja käsittelevän tai varastoivan teollisen toiminnan sijoittuminen alueelle. Asemakaava ei kuitenkaan yksistään mahdollista alueen rakentamista kaavassa määritettyyn toimintaan, vaan lisäksi toimintojen sijoittaminen edellyttää erillisiä lupamenettelyjä. Lupaviranomaiset ottavat kantaa sijoittamisen ja toteuttamisen ympäristövaikutuksiin ja vaikutusten vähentämiseen sekä rajoittamiseen lupamenettelyjen yhteydessä. Lupamenettelyjen yhteydessä tehdään myös itsenäinen har-

kinta siitä, täyttyvätkö haetulle toiminnalle tarvittavat luvan edellytykset. Toimintojen sijoittaminen voi edellyttää erillistä YVA-menettelyä, mikä kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on tarpeen tarvittaessa huomioida YVA-lain mukaisesti ennen alueelle myönnettäviä luparatkaisuja. Asemakaavalla ei siis yksistään ratkaista teollisuuden sijoittamista alueelle, vaan sijoittaminen voi vaatia vielä esimerkiksi seuraavia (osan tai kaikki):

- YVA
- ympäristölupa
- vesitalouslupa
- rakentamislupa

10. Eolus Energy oy, 24.8.2026

EOLUS ENERGY OY:N MIELIPIDE KOSKIEN 31.7.2026 PÄIVÄTTYÄ PYSÄYSPERÄ OSAYLEISKAAVAN KAAVALUONNOSTA SEKÄ 31.7.2026 PÄIVÄTTYÄ ASEMAKAAVAN KAAVALUONNOSTA

1. Taustaa

Eolus Vind AB:n tytäryhtiö Eolus Energy Oy ("Eolus") suunnittelee uuden voimajohdon rakentamista Murtomäki 2 tuulivoimapuiston sähkönsiirron tarpeisiin. Murtomäki 2 – Pysäysperä voimajohto tulee sijoittumaan otsikon mukaisten kaavahankkeiden alueille. Murtomäki 2 -hankkeen osalta ympäristövaikutusten arviointi ("YVA") on tehty ja perusteltu päätelmä saatu. Murtomäki 2 YVA:n vireilletulo 8.12.2021. Murtomäki 2 osayleiskaava on hyväksytty 26.6.2024 Pyhäjärven kaupunginvaltuustossa ja se on lainvoimainen. Murtomäki 2 -hankkeen kehitysvaiheessa Fingrid on ilmoittanut Pysäysperän sähköaseman olevan sähköntuotannon liityntäpiste.

2. Eoluksen lausunto

Eolus vaatii, että Murtomäki 2 tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoa varten YVA:ttu linjaus SVE2a Fingridin Pysäysperän sähköasemalle tulee kokonaisuudessaan ottaa nyt vireillä olevissa Pysäysperän osayleis- ja asemakaavoissa huomioon ja varata se kaavoissa EN -alueena. Voimajohtoja varten varattua EN aluetta / käytävää tulisi laajentaa sen länsi- ja eteläpuolelle vähintään siihen sijaintiin, missä OYK -kaavakartassa nyt sijaitsee voimajohdon yhteystarve merkintä katkoviivalla. Asiaa selventävä kuva alapuolella (pinkillä rasteroitu mukaan EN alueeseen koko käytävässä):

Linkki YVA:an:

https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Murtomaki2_tuulivoimahankkeen_YVAselostus.pdf

Eolus on lähettänyt 24.8.2026 sähköpostilla kaavaa laativalle konsultille ja Haapajärven Kaupungin viranhaltijalle Murtomäki 2 -tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoa varten suunnitellut ja YVA:tut voimalinjojen paikkatiedot. Pysäysperän osayleiskaavan aikaisemmassa käsittelyssä Eolus on 3.11.2025 lähettänyt sähköpostilla kaavaa laativalle konsultille ja Haapajärven Kaupungin viranhaltijalle Murtomäki 2 ja Hallakallio -tuulivoimahankkeiden sähkönsiirtoa varten suunnitellut ja YVA:tut voimalinjojen paikkatiedot.

Eolus pyytää käyttöönsä sekä osayleiskaavan että asemakaavan kaavakartan paikkatietomuotoisina, jotta on mahdollista tarkistaa niiden sijainti suhteessa Murtomäki 2 hankkeen omien voimajohtojen suunnitelmiin.

Vastine: Eolukselle toimitetaan osayleiskaava- sekä asemakaavaehdotukset dwg-muotoisina. Lausunnossa esitetyt vaatimukset kohdistuvat osayleiskaavaan eikä niistä aiheudu muutoksia asemakaavaluonnokseen.

11. Fingrid Oyj, 24.8.2026

Kiitokset lausuntopyynnöistä. Kaava-alueelle sijoittuu Fingridin Pysäysperän sähköasema sekä useita nykyisiä ja kehittyviä voimajohtoyhteyksiä. Lausimme edellisen kerran osayleiskaavan luonnoksesta tammi-kuussa 2026. Pysäysperän asemakaavan luonnos on ollut nähtävillä 24.3.-30.4.2026 välisen ajan, mutta Fingrid ei ole siitä lausunut. Fingrid ja kaupunki ovat kuitenkin käsitelleet kaavaan liittyviä kysymyksiä myös työneuvotteluissa, viimeksi elokuussa 2026. Lähtökohdissa pyydämme ottamaan huomioon edellisen kaavoituskierron Fingridin lausunnot, joissa on runsaasti tietoa voimajohdoista ja sähköasemasta lähtökohdista kaavoitukseen. Emme enää lausu uudesta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kun suunnittelussa on edetty pitkälle. Olemme tuoneet esille, että Pysäysperän alueen kaavoituksessa on varmistettava, että maakuntakaavan kantaverkon voimajohdon yhteystarve Pysäysperän itäpuolella on mahdollista toteuttaa. Fingrid on käynnistänyt YVA-menettelyn valmistelun ja teknisen suunnittelun uudesta 400 kilovoltin (kV) voimajohtoyhteydestä. Fingrid ottaa suunnittelussa huomioon myös Neoenin Itämäen ja Eoluksen voimajohtotarpeet.

Asemakaavaluonnoksessa on osoitettu voimajohtoja varten varattu energiahuollon alue (EN) kaakosta Pysäysperälle tuleville voimajohdoille. Asemakaavan laadinnassa on tärkeää suunnitella yksityiskohtaisesti voimajohdon ja rakentamisen tilavaraus viimeisimmän tiedon mukaan. Asemakaavassa tulisi varautua noin 125 metriä leveään voimajohtoalueeseen (kolme voimajohtoa), kun asemakaavaluonnoksessa energiahuollon alue (EN) on kapeimmillaan noin 106 metriä leveä. Kolmeen rinnakkaiseen voimajohtoon varautuminen koskee luonnollisesti myös yleiskaavaa. Samalla asemakaavan kadun sijoitus tulee tarkistaa. Katu on mahdollista rakentaa 26 metrin päähän uloimman voimajohdon keskilinjasta, mutta asia vaatii tarkemman teknisen suunnittelun. Väylien suunnittelussa on otettava huomioon voimajohdon korkeus- ja etäisyysvaatimukset erilaisiin rakenteisiin nähden. Lähtökohtaisesti uutta katua ei tulisi sijoittaa voimajohdon suuntaisesti voimajohtoalueelle. Esimerkiksi tien pinnan ja valaisimien korkeus on johtoalueella rajoitettu. Tien alittaessa voimajohdon on lisäksi huomioitava etäisyys voimajohtopylväisiin. Esimerkiksi väylän mahdollisen pengerryksen tai ojan luhistumattoman reunan vähimmäisetäisyys voimajohtopylvään maanpäällisistä pylväs- ja harusrakenteista on vähintään kolme metriä. Lisäksi suunnittelussa on varmistettava, ettei pylvään perustuksille aiheudu sortumisvaaraa. Sillat, tievalaistus ja muut rakenteet ovat yksittäistapauksia, ja niiden sijoittaminen johtoalueelle vaatii erityisselvityksiä. Kääntö-, levähdys- ja linja-autopsäkit on sijoitettava pääsääntöisesti johtoalueen ulkopuolelle. Lisätietoa saatte liikenneviraston ohje Sähkö- ja telejohdot ja maantiet (2018):

https://ava.vaylapilvi.fi/ava/Julkaisut/Liikennevirasto/lo_2018-03_sahko_telejohdot_web.pdf

Voimajohtojen tilavarauksen ja teknisen suunnittelun asioissa Fingridin voimajohtojen yhteyshenkilönä toimii Pasi Saari (voimajohtojen reittisuunnittelun vanhempi asiantuntija, p. 030 395 5178, pasi.saari@fingrid.fi). Yhteensovittamisella varmistetaan ratkaisut, jotka mahdollistavat kaikkien hankkeiden toteuttamisen sekä varautumisen kehittyvään maankäyttöön.

Kaavaluonnoksissa on useita tärkeitä suojelumääräyksiä. On kuitenkin varmistettava, että määräykset ovat oikeasuhtaisia ja mahdollistavat voimajohtojen toteuttamisen. Voimajohdon käyttö ja kunnossapito tulee nimenomaisesti sallia voimajohtoalueella. Tässä tapauksessa on otettava huomioon myös uusien voimajohtojen toteuttaminen. Asemakaavaluonnoksessa sekä EN-alueen määräyksissä että yleismääräyksissä todetaan, että alueelle sijoittuvien voimajohtojen rakennustyöt tulee ajoittaa lintujen pesimäkauden (touko-kuun lopusta elokuun loppuun) ulkopuolelle. Fingridin näkemyksen mukaan asemakaavassa ei tulisi ottaa kantaa voimajohdon rakennustöiden ajoittamiseen, vaan nämä asiat otetaan tarpeen mukaan huomioon lunastuslupapäätöksessä.

Voimajohtojen YVA-menettelyssä ympäristövaikutukset tutkitaan huolellisesti ja suunnitellaan haittojen lieventämistoimenpiteet. YVA-menettelyn tulosten huomioon ottamisesta lunastuslupa-asian käsittelyssä säädetään eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta annetussa laissa (768/2004, ns. lunastuslupalaki). Lunastuslupalain mukaan lunastuslupapäätöksessä on annettava hankkeesta aiheutuvien merkittävien haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi välttämättömät määräykset johdon reitistä, hankkeen toteuttamistavasta ja ajankohdasta sekä hankkeen vaikutusten tarkkailemisesta. Voimajohdon rakentamisen rajoitukset määräytyvät tarpeen mukaan lunastusluvasta ympäristöllisissä lupaehdoissa. Kaava-asiakirjoissa on hyvä tuoda esiin, että voimajohtoalueet voivat toimia esimerkiksi viher- ja virkistysverkoston osina, mutta vain rajoitetusti. Kunnossapitoon kuuluu olennaisesti voimajohtoaukean säännöllinen raivaus sekä reunavyöhykepuiden käsittely.

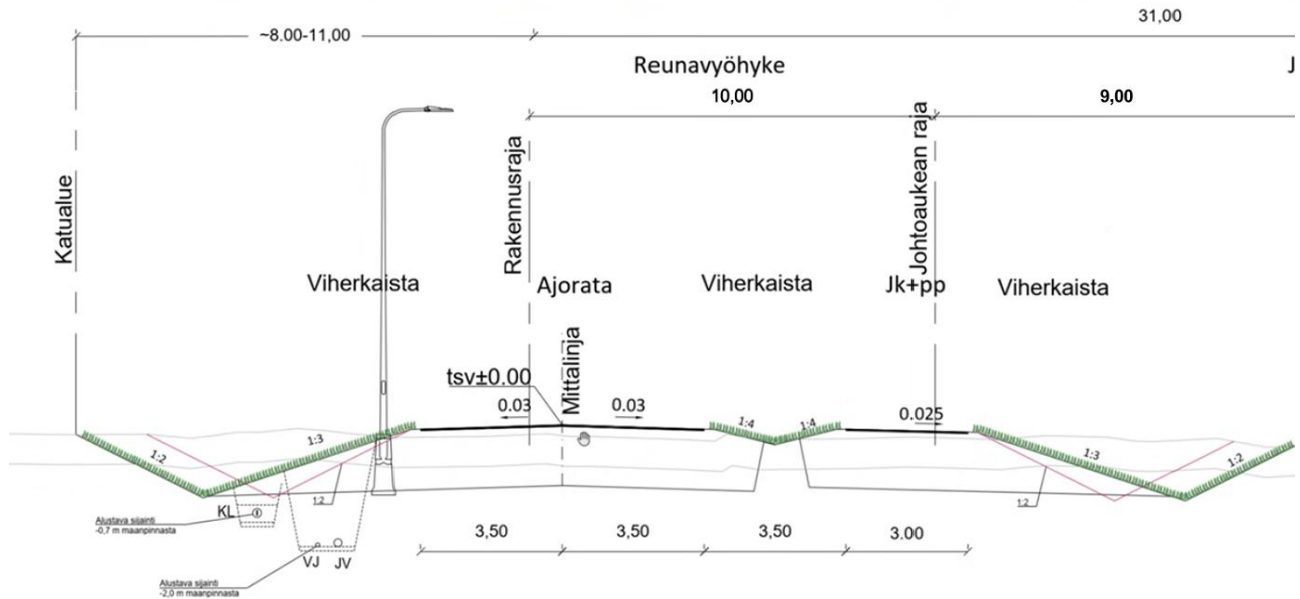
Yleiskaavaluonnoksessa Pysäysperän asemalle varattua EN-1-aluetta tulisi laajentaa itään. Asiasta on jo keskusteltu kaavanlaatijan kanssa, ja laajennus voidaan toteuttaa. Risteämälausuntojen tarve olisi hyvä sisällyttää asemakaavan ja yleiskaavan kaavamääräyksiin informatiivisessa tarkoituksessa, koska alueelle kaavoitetaan runsaasti uutta rakentamista, rakenteita ja väyliä. Määräyksellä edistettäisiin sitä, että sähköturvallisuus ja esimerkiksi vaarajännitteisiin liittyvät seikat tulevat huomioiduiksi. Määräys voisi olla esimerkiksi seuraavanlainen: "Rakentamisesta voimajohtojen tai sähköaseman läheisyydessä on pyydettävä risteämälausunto voimajohtojen tai sähköaseman omistajalta." Tämä lausunto koskee vain Fingridin voimajohtoja ja Pysäysperän sähköasemaa. YVA-asiakirjat, yleiskaavat ja asemakaavat, jotka koskevat Fingridin voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi. Kaavoituksen ja YVA-menettelyiden yhteyshenkilönä Fingridissä toimii yksikön päällikkö

Mika Penttilä (mika.penttila@fingrid.fi, puh. 030 395 5230).

Vastine:

Kaavoituksen yhteydessä tehtyjen selvitysten perusteella alueella on todettu linnustollisesti arvokas alue, jolla pesii myös erityistä huomiota ja suojelua vaativa luonnonvarainen lintulaji. Vuonna 2026 voimaan astuneet luonnonsuojelulain ja metsälain muutokset tiukentavat toimijoiden huolellisuusvelvoitetta pesimäaikana. Kaavamääräys ei luo uutta päällekkäistä lainsäädäntöä, vaan ohjaa voimajohtoja rakentavaa tahoa ajoittamaan ja sijoittamaan rakentamistoimenpiteet siten, että ne täyttävät luonnonsuojelulain 70 §:n ja 73 §:n mukaiset rauhoitusmääräykset sekä estävät pesinnän tahallisen häiritsemisen.

Asemakaavaluonnoksessa osoitettu energihuollon alue on kapeimmillaan 111 metriä. Kadun yleissuunnitelmassa katu on suunniteltu niin, että 19 metriä sen leveydestä sijoittuu voimalinjan rakennusrajan sekä johtoauekan sisäpuolelle. Kadun sijainti suhteessa voimajohtoihin on sovittu neuvotteluissa Fingridin kanssa.

Ote katujen yleissuunnitelmasta (Sitowise Oy)

Näin ollen voimalinjoille varattu käytävä on asemakaavassa kokonaisuudessaan 130 metriä. Asemakaavaa selkeytetään lisäämällä kaavaan ohjeelliset voimajohtojen sijainnit sekä johtoalueen rajat määräävänä.

MIELIPITEET

1. Mieli-pide 1. 24.8.2026

Mieli-pide Pysäysperän asemakaavaan / osayleiskaavaan

Haapajärven Kaupungilla on kaavoitusprosessi käynnissä koskien ns. Pysäysperän aluetta. Kommentoin asiaa maanomistajana, kaavoituksella on huomattavia vaikutuksia kiinteistölleni 57-7, 57-20 ja 266-0.

Kaavaluonnoksen teollisuusalue "TT" ulottuu kiinteistölleni 57-20, mikä ei ole aiemmissa keskusteluissa ollut tarkoitus. Odotan tämän korjausta.

Asemakaavan osalta kaavaluonnos sisältää merkittäviä rajoituksia kiinteistöjen 57-7 ja 57-20 osalta. Kaavamerkintä "EV/s" ja "luo 2.1" rasittavat molemmat kiinteistöjä ja on epäselvää mitä metsänhoidollisia yms. toimia ne sallivat alueella ja missä laajuudessa? Mikä on rajoitusten ensisijaisuus – kumpaa noudatetaan? Nämä tulee selvittää ja kirjata epäselvyyksien ja laiminlyöntien estämiseksi, kiinteistönomistajan oikeusturvan kannalta näen sen välttämättömänä. Kaavarajoituksilla on vaikutuksia kiinteistöjen arvoon ja hyödynnettävyyteen, kompensatiosta tulee voida neuvotella. Kaavaseloosteella (kohta 3.2.4 "Linnut") on todettu "puusto tulee säilyttää ennallaan", samantyyppinen maininta on kohdan "Luontotyyppit" osalta.

”Luo 2.1” ulottuu myös osayleiskaava-alueella kiinteistölle 266-0, samoin tulee ymmärtää vaikutukset siihen. Osayleiskaavan osalta ko. alueiden määritelmät ovat myös jonkin verran eriävät. Edelleen tulee saada käsitys mikä on rajoitusten ensisijaisuus.

Asemakaava edellyttää Kaupungin maisematyölupaa, mikäli metsänhoitoa harjoitetaan, tämä tulisi voida myöntää mahdollisimman pitkänä ja joustavana suunnitelmallisen metsähoidon mahdollistamiseksi.

Nostan esille erikseen kunnan lunastusvelvollisuuden, mikäli kiinteistöjen maankäytön rajoitukset ovat siinä määrin laajat, ymmärrän myös niin että lunastusvelvollisuus voi ylittyä myöhemminkin, mikäli käytännössä rajoitukset ovat ankarammat kuin lähtötilanteessa on annettu ymmärtää.

Kiinteistöjen lunastusten (ml. Neon sähkölinja sekä rakennettavaa tie) osalta edellytän vähintään 2 erillistä riippumatonta arvioitsijaa johtuen puuston määrästä. Lisäksi edellytän, että sähkölinjan rakentamisesta aiheutuvien metsäteiden rikkoutuminen ennallistetaan rakentamisen jälkeen.

Vastine: Asemakaavaa muutetaan poistamalla TT-aluevaraus kiinteistöltä 57-20. Asemakaavassa esitettyyn aluevaraukseen EV/s liittyvä määräys sekä merkinnän luo-2.1 määräysosio täydentävät toisiaan, eikä määräysten välillä ole ristiriitaa. Asemakaavan voimaan tullessa molemmat määräykset astuvat voimaan. Kaa-vaselostuksen kappaleessa 3.2.4 on selostettu luontoselvitysten tuloksia ja esitetty luontoselvitysten maankäyttösuositukset, jotka eivät ole siirtyneet sellaisenaan asemakaavaan. Osayleiskaava on asemakaava-alueella voimassa vain asemakaavaa muutettaessa, asemakaava-alueella rakennettaessa tai muuten toimittaessa noudatetaan asemakaavamääräyksiä. Asemakaavan ulkopuolisilla alueilla noudatetaan osayleiskaavassa esitettyjä määräyksiä.

2. **Mielipide 2. 23.8.2026**

Omalta osalta vastustan kaavaluonnosta....(14:54 ja 253:4)

Vastine: Asemakaava ei koske omistamianne kiinteistöjä, mutta osallisena teillä on oikeus ilmaista mielipiteenne asemakaavasta. Jos asemakaavassa joku tietty asia vaatii mielestänne muutosta, voitte olla asiasta yhteydessä kaupungin kaavoitusviranomaiseen.